تعامل انسان و اطلاعات، جلد۱ شماره۱
http://hii.khu.ac.ir
مقاله اصیل پژوهشی

انعکاس اخبار علم اطلاعات و دانش‌شناسی در مطبوعات کشور: مطالعه‌ی موردی روزنامه ایران

یزدان منصوریان: دانشیار دانشگاه خوارزمی، تهران (نویسنده مسئول).mansourian@khu.ac.ir
امید علی پور: کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان.

دریافت:
۵ اسفند ۱۳۹۲
ویرایش:
۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۳
پذیرش:
۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۳

چکیده

زمینه و هدف: مطالعه حاضر با هدف بررسی چگونگی پوشش و انعکاس اخبار مربوط به علم اطلاعات و دانش‌شناسی در مطبوعات کشور انجام شده و در آن روزنامه ایران که یکی از نشریه‌های کثیرالانتشار و عمومی است، به‌عنوان نمونه مورد بررسی قرار گرفته است.

روش: روش پژوهش حاضر از نوع تحلیل محتوای کیفی و با رویکرد استقرایی است. بدین منظورکلیه صفحات روزنامه ایران در سال ۱۳۹۰ از وب‌سایت آن استخراج و پس از بررسی، موارد مرتبط با علم اطلاعات و دانش‌شناسی استخراج و دسته‌بندی گردید.

یافته‌ها: روزنامه ایران به‌عنوان یکی از مطبوعات پرتیراژ کشور و با داشتن مخاطب عام –مطالب مربوط به این حوزه را باگستردگی و جامعیت قابل‌توجهی ارائه کرده است. با این مطالب ارائه شده درحد ارائه اخبار و با رویکردی کاملاً توصیفی بوده و جای مطالب تحلیلی دراین زمینه نسبتاً خالی است. مطالب ارائه شده در هفت طبقهء اصلی دسته‌بندی شده و مقوله‌ها و مفاهیم فرعی مرتبط با هر یک از این طبقات به تفکیک و در جدول‌هایی که شامل شواهد واقعی از متن روزنامه بودند، ارائه شده است. طبقه‌های اصلی یافت شده در این مقاله عبارتند از: رویدادهای نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، نمایشگاه‌های کتاب وسایررخدادهای فرهنگی، مناسبت‌ها، جشنواره‌ها و جایزه های مرتبط باکتاب، علم اطلاعات ودانش‌شناسی، انعکاس اخبار نهادهای حوزه کتاب، اخبار کتابخانه‌ها و مراکزاطلاع‌رسانی، حوزه نشر و علم سنجی و مطالعه، موانع و راهکارهای افزایش آن.

نتیجه‌گیری: اخبار انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران و مطلب ترویجی به قلم استادان، کتابداران شاغل و دانشجویان این رشته در روزنامه کمتر به چشم می‌خورد. به نظر می‌رسدکه انجمن کتابداری و اطلاع رسانی می‌تواند درا ین زمینه فعال‌تر از گذشته عمل کند و از رسانه‌هایی مثل مطبوعات کثیرالانتشار برای معرفی این رشته و دامنه‌ی فعالیت‌های آن بیشتر بهره گیرد.

کلیدواژه‌ها: تحلیل محتوای کیفی، مطبوعات، رسانه‌های گروهی، روزنامه‌های کثیرالانتشار، علم اطلاعات و دانش شناسی

مقدمه

بازتاب مستمر رویدادها و مسائل هر رشته علمی و دانشگاهی در رسانه‌های گروهی و مطبوعات کشور، یکی از شاخص‌های محبوبیت آن رشته در جامعه و بیانگر سطح آشنایی عموم مردم با فعالیت‌های افرادی است که در آن زمینه مشغول به کار یا تحصیل‌اند. همچنین انعکاس و انتشار این اخبار به‌نوعی بیانگر ماهیت و دامنه کار افرادی است که در سطوح مختلف با آن رشته در ارتباط هستند و نقشی در پیشبرد اهداف آن در جامعه ایفا می‌کنند؛ زیرا مطبوعات هر کشور آیینه‌ای از فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی جاری در هر کشور و در سطوح ملی و بین‌المللی است؛ اما نباید فراموش کرد که این جریان هرگز یک‌سویه نبوده و نیست. به این معنا که مطبوعات فقط گزارشگر منفعل رخدادها نیستند، بلکه آن‌ها در عرصه‌های مختلف می‌توانند اثرگذار و جریان ساز باشند و با انعکاس رخدادها و مسائل جامعه بر روند این رخدادها تأثیرگذارند.

این موضوع در مورد رشد و رونق رشته‌های علمی نیز وجود دارد. به سخنی دیگر، هر چه این بازتاب بیشتر و عمیق‌تر باشد، سطح تعامل آن رشته با جامعه بیشتر است و افزایش این سطح تعامل بر رونق آن رشته خواهد افزود. ضمن آنکه افزایش این بازتاب به ترویج علم در آن عرصه نیز کمک می‌کند و خود همچون پلی میان دو عرصه نظر و عمل خواهد کرد و این همان کارکرد ترویجی مطبوعات است که در جای خود بسیار ارزشمند خواهد بود.

در نهایت نیز حضور پررنگ‌تر هر رشته در مطبوعات و رسانه‌های گروهی به ارتقاء منزلت اجتماعی گروه‌های مرتبط با آن حوزه منجر خواهد شد. بر این اساس، می‌توان چنین نتیجه گرفت که حضور اخبار رویدادها و مسائل مربوط به هر رشته دانشگاهی به نحو مؤثری با میزان موفقیت آن رشته و پذیرش عمومی جامعه نسبت به آن ارتباط دارد.

با همین استدلال نویسندگان مقاله حاضر به بررسی انعکاس مطالب و اخبار مرتبط با علم اطلاعات و دانش‌شناسی در مطبوعات کشور پرداختند. آنان به‌عنوان نمونه «روزنامه ایران» را که یکی از روزنامه‌های پرتیراژ کشور است و امکان

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.24237418.1393.1.1.6.6]

دسترسی به مطالب برخط آن نیز وجود دارد، انتخاب کردند و به تحلیل محتوای آن پرداختند. بدیهی است که یافته‌های این پژوهش را که فقط مبتنی بر یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار کشور است، نمی‌توان به‌کل مطبوعات و رسانه‌های گروهی تعمیم داد؛ اما هدف این مقاله نیز بیش از آنکه تعمیم‌پذیری یافته‌هایش باشد، بیشتر شناسایی مهم‌ترین مقوله‌هایی است که در این منابع انعکاس یافته‌اند؛ زیرا در حال حاضر اطلاع دقیقی از انعکاس اخبار رویدادها و مسائل این رشته در مطبوعات کشور در دسترس نیست؛ و نخستین گام در این زمینه تعیین مفاهیم و مقوله‌های اصلی در این عرصه است که می‌تواند مبنای مطالعات تکمیلی در آینده قرار گیرد. در نتیجه در مطالعاتی با دامنه وسیع‌تر می‌توان با کمک روش به کار رفته در این مقاله سایر مطبوعات را نیز بررسی کرد و به نتایجی تعمیم‌پذیرتر دست یافت.

مرور پیشینه پژوهش نشان می‌دهد که تاکنون مطالعات متعددی در خصوص تحلیل محتوای مسائل مختلف انعکاس یافته در رسانه‌های ارتباط‌جمعی اعم از چاپی و غیر چاپی انجام شده است. مثلاً دهقان (۱۳۸۰) در پژوهش خود به تحلیل محتوای سرمقاله‌های روزنامه‌های سراسری ایران در سال ۱۳۷۸ پرداخته است. بنابر یافته‌های آن پژوهش در سرمقاله‌های روزنامه‌های مورد بررسی بیشتر به مسائل و موضوعات سیاست داخلی تکیه شده است. عناوین سرمقاله‌ها در بسیاری از موارد جنجالی و هیجانی است. شیوه ارتباطی نویسندگان سرمقاله‌ها غالباً یک‌سویه است و سعی در اظهار عقیده نویسنده یا هدایت خواننده به موضع خاصی دارد.

همچنین کیهانی (۱۳۸۱) در پژوهش خود به نحوه انعکاس مسائل زنان در ۱۰ روزنامه تهران پرداخت. نتایج نشان داد روزنامه ایران با ۱۵/۷ درصد بیشترین و روزنامه حیات نو با ۶/۲ درصد کمترین مطالب مربوط به زنان را منتشر کرده‌اند. مهم‌ترین موضوع مورد توجه ۱۰ روزنامه تهران، صرف‌نظر از دیدگاه فرهنگی‌شان، مقوله خانواده (۲۹/۶ درصد) است. موضوعات فرهنگی هنری، امور اجتماعی و مشارکت سیاسی از سایر موضوعات مطرح شده در این روزنامه‌ها بوده است.

محقق (۱۳۸۴) در پژوهش خود به بررسی منزلت دانش در جهان اسلام و انعکاس آن در ادب فارسی پرداخته است. نتایج پژوهش وی نشان داد موضوعاتی نظیر: علم و دانش، طلب علم و دانش، شرافت علم و عالم، روش‌شناسی علمی، کوشش برای جستن علم، اطلاع از اندیشه‌های دیگران و تعامل فرهنگ‌ها و تمدن‌ها در ادبیات فارسی ارائه شده است.

میرزایی و امینی (۱۳۸۵) در پژوهش خود به تحلیل محتوای پیام‌های بازرگانی تلویزیونی با تأکید بر طبقه اجتماعی و سبک زندگی پرداخته‌اند. نتایج پژوهش نشان داد از مجموع ۱۱۰ پیام بازرگانی، ۱۴/۵ درصد مربوط به لوازم‌خانگی، ۱۹/۱ درصد مربوط به کالای بهداشتی، ۹/۱ درصد مربوط به کالای فرهنگی و آموزشی، ۱۲/۷ درصد مربوط به خدمات بانکی و بیمه‌ای، ۷/۲ درصد مربوط به تبلیغ خودرو، ۱۰ درصد مربوط به لوازم الکترونیک و سایر آگهی‌ها و ۲۷/۳ درصد مربوط به تبلیغ مواد غذایی بوده است.

شکر خواه و کمالی (۱۳۸۸) در پژوهش خود به تحلیل محتوای خبری وب‌سایت فاکس نیوز[1] در دوره زمانی ۲۰ مارس تا ۹ آوریل ۲۰۰۳ می‌پردازند. بر اساس یافته‌های پژوهش، نیروی نظامی آمریکا و فعالیت‌های نظامیان آمریکایی (۳۳٪ و ۳۲٪) بیشترین نمود را در گزارش‌های ویدئویی داشته است؛ درحالی‌که نیروی نظامی و نظامیان عراقی (۲٪ و ۲٪) کمترین بازنمایی را داشته‌اند. اکثریت قاطع لیدها بدون جهت‌گیری است و لحن منتقد یا حمایتگری ندارند (۶۸٪).

نظری و جعفرنیا (۱۳۸۹) در پژوهش خود به بررسی انعکاس حادثه عاشورا در شعر دفاع مقدس پرداخته‌اند. سازش نکردن با ستمگر، ترجیح مرگ باعزت بر زندگی با ذلت و استقامت در راه خدا تا پای جان از جمله جلوه‌های حماسی عاشورا است که در شعر دفاع مقدس بازتاب یافته است.

در پژوهش‌های خارج از کشور نیز کلارک و همکاران[2] (۲۰۰۷) در پژوهش خود به بررسی محتوایی پوشش‌های خبری در اختلاف بهداشتی درمانی نژادها طی سالهای ۱۹۹۴ تا ۲۰۰۴ پرداخته‌اند. نتایج نشان می‌دهد برجستگی پوشش خبری در طول این دوره افزایش یافته و تقریباً نیمی از مقالات در هر دوره زمانی مورد مطالعه گزارش‌های اشخاصی که در بهتر شدن اختلافات بهداشتی درمانی کوشش می‌کنند نیست.

کلمنت و فوستر[3] (۲۰۰۸) در پژوهش خود به بررسی محتوایی ۵ روزنامه با هدف ارزیابی تغییر در کیفیت گزارش‌های بر روی بیماران اسکیزوفرنی در روزنامه‌های ملی بریتانیا بین سال ۱۹۹۶ با ۲۰۰۵ پرداختند. نتایج نشان داد در سال‌های اخیر انتشارات به کاهش احتمال استفاده استعاری از اصطلاح اسکیزوفرنی وابسته شده‌اند. هم‌چنین شواهد کمی وجود داشت که نشان دهد که کیفیت گزارش‌های مربوط به بیماران اسکیزوفرنی در طول زمان تغییر کرده است.

[1]. Fox News Corporation
[2]. Taylor Clark et al
[3]. Clementand Foster

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.24237418.1393.1.1.6.6]

جدول ۱- رویدادهای نمایشگاه بین المللی کتاب تهران

مقوله	شاهد (نمونه) استخراج شده از روزنامه
محل برگزاری	نمایشگاه کتاب تهران قرار است امسال هم در محل مصلای امام خمینی (ره) برگزار شود.
گردش مالی	این گردش مالی در سالیان عمدتاً ۱۰۰میلیارد تومان بوده است.
تعداد ناشران	تعداد ناشران پذیرفته شده به ۲۶۳ ناشر تغییر کرده است.
نشست‌های نمایشگاه	مدیر کمیته جنبی نمایشگاه بین‌المللی کتاب از برگزاری دست‌کم ۲۰۰ نشست در سراهای سه‌گانه خبر داد.
بهای غرفه‌ها	مدیر کمیته ناشران داخلی نمایشگاه کتاب تهران از عدم افزایش اجاره بهای غرفه خبر داد.
تسهیلات	امسال برای رفاه و دسترسی هرچه بهتر مراجعان به نمایشگاه کتاب طرح‌های جدیدی اجرا می‌شود.
سرای اهل قلم	در سرای اهل قلم هر روز ۳ تا ۵ نشست برگزار می‌شود.
سرای کارنامه نشر	سرای کارنامه نشر از دیگر فعالیت‌های جنبی این دوره از نمایشگاه است.
نهاد کتابخانه‌های عمومی	نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور با ارائه برنامه‌های متعددی در بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران شرکت کرده است.
بخش ارزی	بخش ارزی بیست‌وچهارمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران هر روز از ساعت ۱۰ تا ۱۸ خدمات خود را به مراجعه‌کنندگان ارائه می‌دهد.
تعداد بازدیدکنندگان	رقم بازدیدکنندگان نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران تا عصر دیروز به مرز ۱/۵ میلیون نفر مخاطب رسید.
حذف آثار غیرمجاز	مدیر کمیته نظارت و ارزشیابی نمایشگاه کتاب تهران از جمع‌آوری آثاری خبر داد که با آئین و ضوابط نمایشگاه کتاب انطباق ندارند.
آمار جستجوها	مجموع آمار جست‌وجوی کتابها عددی بالغ بر ۵۰۵ هزار و ۹۸۳ جست‌وجو بوده است.
حمایت بانک صادرات	مدیرعامل بانک صادرات ایران از آمادگی این بانک برای حمایت از کتاب‌های برگزیده و ارزشمند خبر داد.
غرفه سازمان ملل	۱۲آژانس از ۱۷ آژانس فعال سازمان ملل متحد در غرفه این سازمان در بخش بین‌الملل نمایشگاه کتاب تهران حضور دارند.
بخش بین‌الملل	یک هزار و ۷۰۰ ناشر با ۱۹۶ هزار و ۲۰۰ عنوان کتاب در بخش بین‌الملل نمایشگاه کتاب تهران مستقر هستند.
بازدید سفرا	بخش تشریفات امور بین‌الملل نمایشگاه کتاب از بازدید ۹ سفیر و نماینده سیاسی کشورهای مختلف مستقر در تهران خبر داد.
پاسخگویی به سوالات مذهبی	کارشناسان مرکز ملی پاسخگویی به سؤالات دینی مستقر در نمایشگاه کتاب تهران،روزانه پاسخگوی مسائل و سؤالات مذهبی، اعتقادی و شرعی بازدیدکنندگان هستند.
اختتامیه نمایشگاه	بیست و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب امروز به کار خود پایان می‌دهد.
شعار نمایشگاه	شعار نمایشگاه امسال «ارتقای معرفت دینی و بصیرت افزایی فرهنگی در سال جهاد اقتصادی» ...
برگزیدگان	بـــرگـــزیدگان بیست‌وچهارمین نمایشگاه کتاب تهران بدین شرح معرفی شدند.

گریشام و همکاران[4] (۲۰۰۹) در پژوهش خود با عنوان: "تغییرات در پوشش‌های رسانه‌ای با موضوع قبول سرپرستی فرزند" به تحلیل محتوایی پوشش خبری بین سال‌های ۱۹۹۲ و ۲۰۰۷ پرداختند. یکی از مهم‌ترین یافته‌های پژوهش تغییرات قابل‌ملاحظه‌ای است که در پوشش‌های خبری بین‌المللی نسبت به این موضوع به وجود آمده است. همچنین در سال ۲۰۰۷ پوشش‌های خبری بیشتری نسبت به همین دوره زمانی در سال ۱۹۹۲ در مورد موضوع قبول سرپرستی فرزند صورت گرفته است.

لیو و همکاران[5] (۲۰۱۰) در پژوهش خود به تجزیه و تحلیل بر روی رسانه‌های روزنامه‌ای با موضوع سرطان پوست در طول یک دوره ۸ ساله از سال ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۰۷ پرداختند. یافته‌ها نشان می‌دهد تعداد مقالات در مورد سرطان پوست افزایش یافته، بخصوص در سال ۲۰۰۶ و تمرکز اصلی مقالات بر روی ملانوم ها (تمور سیاه رنگ قشر عمیق پوست) تمایل داشته (۳۸,۱٪ از کل مقالات) و همچنین درمان موضوع بسیار برجسته‌ای در کل مقالات بوده است (۴۱,۸٪ از کل مقالات).

فریتز و کینگ[6] (۲۰۱۱) در پژوهش خود به تحلیل محتوای روزنامه‌های ایالات متحده امریکا و بریتانیا در طول جنگ عراق با هدف مشخص کردن چگونگی نقش و لحن به تصویر کشیدن خدمت نظامی زنان در مقالات روزنامه‌ها و این‌که زنان چگونه در این مقالات به تصویر کشیده شده‌اند در یک دوره زمانی ۷ ساله انجام شد. یافته‌ها نشان می‌دهد که اظهارات سربازان زن در طول جنگ عراق در روزنامه‌های بریتانیا تقریباً دو برابر منفی‌تر از اظهارات آن‌ها در روزنامه‌های ایالات متحده است (۱۵,۵٪ در برابر ۲۸,۴٪). همچنین ترتیب قرار گرفتن مصاحبه سربازان زن در روزنامه‌های آمریکایی برجسته‌تر از روزنامه‌های انگلیسی بود و اظهارات آن‌ها در مقالات خبری ۱۴,۸ درصد مثبت‌تر از مصاحبه آن‌ها در سرمقاله‌ها بود.

درمجموع مرور پیشینه پژوهش در این زمینه حاکی از آن است که مطالب روزنامه‌ها و مطبوعات پرتیراژ مبنای مطالعات

4. Greshamand et al
5. Liu et al
6. Fritz and King

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.24237418.1393.1.1.6.6]

جدول ۲- نمایشگاه‌های کتاب و سایر رخدادهای فرهنگی

مقوله	شاهد (نمونه) استخراج شده از روزنامه
نمایشگاه رسانه‌های دیجیتال	نمایشگاه رسانه‌های دیجیتال در استان گلستان برگزار می‌شود.
نمایشگاه کتاب فرانکفورت	مشاور رئیس‌جمهور از صدور دستور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی برای پیگیری دلایل عدم حضور ایران در نمایشگاه کتاب فرانکفورت خبر داد.
نمایشگاه چاپ و بسته بندی اکو	دومین نمایشگاه چاپ و بسته‌بندی اکو با حضور شرکت‌های صاحب‌نام صنعت چاپ و بسته‌بندی جهان از ۱۹ تا ۲۲ بهمن‌ماه در شهر مشهد مقدس برگزار می‌شود.
نمایشگاههای کتاب استانی	برگزاری نمایشگاه‌های استانی «یاد یار مهربان» پس از برگزاری نمایشگاه کتاب تهران و از خردادماه آغاز می‌شود.
نمایشگاه مطبوعات و خبرگزاری	هجدهمین دوره نمایشگاه مطبوعات و در مصلای بزرگ امام خمینی(ره) برگزار می شود.
نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم	... از نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم به‌عنوان حسنات و برکات نظام اسلامی ایران یاد کرد.
باغ کتاب	پروژه باغ کتاب تا پایان سال به اتمام رسیده وهمزمان با برپایی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران افتتاح می‌شود.
نمایشگاه کتاب دوحه	معاون امور فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از حضور جمهوری اسلامی ایران در بیست ودومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب دوحه قطر خبر داد.

جدول ۳- مناسبت‌ها، جشنواره‌ها و جایزه های مرتبط با کتاب و علم اطلاعات و دانش‌شناسی

مقوله	شاهد (نمونه) استخراج شده از روزنامه
نشست‌ها و گردهم‌آیی	دیروز مقام معظم رهبری در دیدار مسئولان کتابخانه‌های بزرگ و عمومی شرایط تولید و نشر را در کشور راضی‌کننده ندانستند.
هفته کتاب	برگزیدگان آثار ادبی و علمی در هفته کتاب تجلیل شدند.
روز جهانی کتاب کودک	جشن روز جهانی کتاب کودک سه‌شنبه برگزار می‌شود.
جشنواره بین المللی قصه گویی	پانزدهمین جشنواره بین‌المللی قصه‌گویی با حضور راویان ایرانی و ۱۵ کشور جهان در ارومیه برگزار می‌شود
کتاب سال دفاع مقدس	پانزدهمین دوره ازجایزه کتاب سال دفاع مقدس امسال بامعرفی برگزیدگان خود ازمیان۴۳۴عنوان کتاب به کارخود پایان می‌دهد.
جشنواره قلم	نخستین جشنواره سراسری قلم خردادماه امسال در فرهنگسرای نیاوران برگزار می‌شود.
تجلیل از فعالان حوزه کتاب	مراسم تجلیل از فعالان حوزه کتاب و کتابخوانی برگزار شد.
کتاب فصل	داوری بیش از ۷ هزار عنوان کتاب در شانزدهمین دوره از جایزه کتاب فصل بزودی آغاز خواهد شد.
کتاب سال دانشجویی	برگزیدگان هجدهمین دوره کتاب سال دانشجویی معرفی می‌شوند.
کتاب سال مقاومت	نخستین دوره از جشنواره کتاب سال مقاومت با عنوان جایزه شهید آوینی برگزار می‌شود.
همایش کتاب و بیداری اسلامی	همایش «کتاب ایران و بیداری اسلامی» امروز در سرای اهل قلم برپا می‌شود.

تحلیل محتوای متعددی بوده است. اغلب این پژوهش‌ها در حوزه علوم ارتباطات انجام شده و هر یک وجهی از وجوه مختلف رسالت این مطبوعات را مورد بررسی قرار داده‌اند. در برخی از این مطالعات هدف اصل محققان شناسایی پوشش موضوعی مطالب بوده است. در برخی دیگر هدف آنان بیشتر بررسی میزان توجه مطبوعات به مقوله یا مقوله‌های مشخصی بوده است تا به این ترتیب رویکرد مطبوعات آشکار شود. همچنین تعدادی از این تحقیقات شیوه مقایسه‌ای داشته‌اند. مثلاً یا یک موضوع مشخص در دوره‌ای زمانی یا در دو حوزه جغرافیایی مبنای مقایسه قرار گرفته است. در نهایت هدف مطالعات این حوزه معمولاً ارائه تصویری از بازتاب موضوعات مختلف در رسانه‌های ارتباط‌جمعی است.

بنابراین، در حد دامنه پژوهش حاضر نویسندگان این مقاله تلاش کردند به سه پرسش اساسی زیر پاسخ دهند:

- مهم‌ترین مقوله‌ها و مفاهیم مرتبط با علم اطلاعات و دانش‌شناسی که معمولاً در روزنامه‌های پرتیراژ کشور منعکس می‌شوند کدام‌اند؟
- کدام وجه یا وجوه این رشته بازتاب بیشتری در مطبوعات دارند و در مقابل چه جنبه یا جنبه‌هایی کمتر مورد توجه اصحاب رسانه قرار گرفته‌اند؟
- سطح تحلیل و عمق مطالب ارائه شده در این اخبار از چه درجه‌ای از شفافیت و جامعیت برخوردار است؟

روش

روش پژوهش حاضر از نوع تحلیل محتوای کیفی و با رویکرد استقرایی است. این تحلیل رویکردی کیفی دارد، زیرا در آن بیش از آنکه نویسندگان مقاله به شمارش و کمّی سازی مفاهیم و مقوله‌ها بپردازند، به شناسایی آن‌ها توجه داشتند. همچنین، این تحلیل استقرایی است، زیرا قبل از بررسی محتوای این صفحات هیچ قالب یا چارچوب از پیش تعیین شده‌ای در ذهن نویسندگان مقاله حاضر نبوده و آنان صرفاً به شناسایی مؤلفه‌ای موجود و مصادیق هر یک پرداخته‌اند. بدین منظور کلیه صفحات روزنامه ایران در سال ۱۳۹۰ از وب‌سایت این روزنامه[7] استخراج و پس از بررسی، موارد مرتبط با علم اطلاعات و دانش‌شناسی استخراج و دسته‌بندی گردید.

[7]. www.iran-newspapr.com

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.24237418.1393.1.1.6.6]

جدول ۵- اخبار کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی

مقوله	زیر مقوله	شواهد و نمونه‌های استخراج شده از روزنامه
کتابخانه‌های عمومی	راه‌اندازی بخش‌های تازه	تا نیمه نخست سال ۹۰ با همکاری سپاه کربلای مازندران تمام کتابخانه‌های عمومی این استان صاحب بخش شیعه‌شناسی می‌شود.
	وجین کردن	عبارت «وجین کردن کتاب»، هر سال در چنین کتابخانه‌هایی تکرار می‌شود
	جشن کتابیار	در جشن کتابیار از گروهی از کتابداران کتابخانه‌های شهرتجلیل می‌شود
	بازدید از کتابخانه	دانش‌آموزان ابتدایی منطقه ۱۲ تهران به مناسبت هفته کتاب از کتابخانه آیت‌الله طالقانی بازدید می‌کنند.
	افتتاح کتابخانه	کتابخانه عمومی آیت‌الله محمدی گلپایگانی با حضور رئیس دفتر مقام معظم رهبری، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و استاندار اصفهان در گلپایگان افتتاح شد.
	آزمون استخدام کتابدار	کتابخانه‌های عمومی استان تهران این روزها مشغول ثبت نام از علاقه‌مندان برای شرکت در آزمون استخدامی این نهاد است
کتابخانه‌های تخصصی	کتابخانه تخصصی	جلد اول از «وصیتنامه کامل شهدای استان سمنان» و «گزیده موضوعی وصیتنامه شهدا با موضوع وحدت»، در کتابخانه تخصصی ایثار و شهادت رونمایی می‌شوند.
	کتابخانه کوهستانی	نخستین و مرتفع‌ترین کتابخانه کشور در پناهگاه کوهستانی قله یخچال صاحب الزمان(عج) از قلل الوند همدان افتتاح شد.
کتابخانه‌های مدارس	ساخت کتابخانه	مرتضی رئیسی اظهار داشت: امسال چهار هزار سالن ورزشی، ۴۰۰استخر، ۲۰ هزار نمازخانه و کتابخانه در کشور ساخته می شود.
	تجهیز مدارس به کتابخانه	همچنین با ایجاد فرهنگ مطالعه در مدارس، همه مدارس کشور نیز به کتابخانه مجهز خواهند شد.
	ایجاد کتابخانه در کلاس	باید با همکاری آموزش و پرورش در هر کلاس یک قفسه کتاب ایجاد شود.
کتابخانه‌های زندان	اهدای کتاب	معاون امور فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از اهدا۸۰هزار جلد کتاب به سازمان زندان‌های سراسر کشور خبر داد.
کتابخانه ملی و مرکز اسناد جمهوری اسلامی ایران	همایش مبانی نظری و فلسفی کتابداری	همایش ملی مبانی نظری و فلسفی علم کتابداری و اطلاع‌رسانی سال آینده به صورت بین‌المللی برگزار می‌شود.
	اهدا کتاب	حسین کلانی بازیکن پیشکسوت تیم ملی فوتبال و باشگاه پرسپولیس در ایام نوروز پیش رو، کتابخانه شخصی خود را به کتابخانه ملی ایران اهدا می‌کند.
	خرید کتابخانه شخصی	رئیس جمهور با خرید کتابخانه جرج جرداق موافقت کرد.
	فهرست نویسی	رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی از اتمام کار فهرست نویسی ۷۰ هزار برگ سند از اقدامات انگلیس در دوران مشروطه در ایران خبر داد.
	معرفی مدیر کتابخانه	حامد یاری مدیرکل حوزه ریاست و امور بین‌المللی سازمان اسناد و کتابخانه ملی از معرفی رئیس جدید سازمان اسناد و کتابخانه ملی کشور خبر داد.
	کمیته نظریه‌پردازی	تشکیل کمیته نظریه‌پردازی کتابداران و اطلاع‌رسانی، نخستین اقدامی است که در جهت برگزاری این دیدار انجام دادیم.
	افزایش ساعات کار	به علاوه مرکز اسناد و کتابخانه ملی در جهت ترویج و تسهیل کتابخوانی، ساعت کار خود را از ساعت ۲۱ به ساعت ۲۲ افزایش می‌دهد.
کتابخانه‌های مساجد	تجهیز و راه اندازی	شورای عالی انقلاب فرهنگی همچنین از تجهیز و راه‌اندازی یک‌هزار کتابخانه جدید در مساجد کشور خبر داد.

یافته‌ها

دسته‌ای از مباحث مطرح شده در روزنامه ایران به رویدادهای نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران می‌پردازد. جدول ۱ نشان می‌دهد که اطلاع‌رسانی بسیار خوبی در رابطه با موارد مرتبط با این نمایشگاه صورت گرفته است. شاید به دلیل اهمیت فرهنگی این نمایشگاه متولیان این روزنامه توجه ویژه‌ای به این رخداد ملی و بین‌المللی داشته‌اند.

دسته‌ای دیگر از اخبار شامل نمایشگاه‌های کتاب و موارد مرتبط با آن نظیر: نمایشگاه رسانه‌های دیجیتال، نمایشگاه کتاب فرانکفورت، نمایشگاه چاپ و بسته‌بندی اکو، نمایشگاه مطبوعات و خبرگزاری‌ها است که در جدول ۲ دیده می‌شود. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که پوشش این اخبار نیز در روزنامه ایران نسبتاً کامل است. البته میزان جزئیات ارائه شده در هر یک از این نمایشگاه‌ها به‌مراتب کمتر از نمایشگاه بین‌المللی تهران است که البته این تفاوت کاملاً قابل درک است؛ زیرا نمایشگاه کتاب تهران یکی از رخدادهای فرهنگی

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]

[DOR: 20.1001.1.24237418.1393.1.1.6.6]

جدول ۶- حوزه نشر و علم سنجی

مقوله	شواهد و نمونه‌های استخراج شده
تولید علم در ایران	تولید علم در ایران طی سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۸ به ۱۸ برابر رسیده که رتبه نخست محسوب می‌شود.
معیارهای علم سنجی	معیارها و شاخص‌های رتبه‌بندی ISC معیارها و شاخص‌هایی هستند که توسط وزرای آموزش عالی و تحقیقات علمی کشورهای اسلامی تصویب شده و توسط کشورهای عضو مورد استفاده قرار می‌گیرد.
پایگاههای استنادی	پژوهشگران ایرانی در ماه ژانویه سال ۲۰۱۲ میلادی (یک ماهه اخیر) موفق به نمایه بیش از هزار و ۷۴۲ مقاله در پایگاه استنادی اسکوپوس شدند.
نویسندگان پرتالیف	سرپرست پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) تصریح کرد ده نویسنده پر تألیف ایران در ماه ژانویه ...
موضوعات پرتولید	مهراد ادامه داد: ۱۰ حوزه موضوعی پرتولید محققان ایرانی در ماه ژانویه سال ۲۰۱۲ میلادی به ترتیب ...
هم تالیفی بین المللی	رئیس مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری خاطرنشان کرد: کشورهایی که بیشترین همکاری را با پژوهشگران ایرانی در تولید مقالات ماه ژانویه داشته‌اند شامل...
تالیف و ترجمه	بزرگترین درس‌های زندگی برای همه» نوشته دکتر مصطفی رفیعی از سوی انتشارات فیروزه به بازار آمد.
کتاب های چاپ اول	شاخص آماری کتاب‌های عمومی چاپ اول، براساس بانک اطلاعات خانه کتاب، شامل گران‌ترین، بیشترین نوبت چاپ، کمترین و بیشترین شمارگان مشخص شد.
دانشنامه ها	جلد چهارم دانشنامه امام علی(ع) به زبان انگلیسی ترجمه شد.
دایره المعارف ها	دایره‌المعارف رشته های بومی صنایع دستی استان گلستان، برای اولین بار درکشور تهیه خواهد شد
ترجمهء آثار	رمان‌ها و آثار فاخر و ارزشمند خارجی توسط کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ترجمه و روانه بازار کتاب می‌شود
معرفی نویسندگان پرکار	پرکارترین مؤلف، مترجم و ناشر کودک و نوجوان در طی هفته گذشته مشخص شد
ممیزی کتاب	در بخش ممیزی کتاب هیچ مشکلی وجود ندارد.
بسته حمایتی فرهنگ	پیشنهاد معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در قالب بسته حمایتی فرهنگ برای دست‌اندرکاران نشر محقق می‌شود.
حمایت از نویسندگان	تا پایان سال‌جاری(۱۳۹۰) بیش از یکهزار نفر از اهالی قلم در کشور مورد حمایت و بیمه قرار می‌گیرند.
آمار چاپ و نشر	طی دو ماه فروردین و اردیبهشت در حوزه ۹۴۴ عنوان کتاب منتشر شده است.
زیرساخت‌های چاپ و نشر	در بحث کتاب، بخشی که مربوط به دولت است آماده سازی و پیگیری مسائل مرتبط با زیرساخت‌هاست که باید آنها را به طور جدی پیگیری کند تا حل شود
نشست بررسی چاپ و نشر	نشست یک روزه بررسی صنعت چاپ و نشر در چین با حضور بزرگترین ناشر این در تهران برگزار می‌شود
ناشرین خصوصی و دولتی	متأسفانه میزان حمایت از ناشران خصوصی در مقایسه با ناشران دولتی در سطح بسیار ناعادلانه‌ای قرار دارد.

مهم در کشور است و انتظار می‌رود، مطبوعات کثیرالانتشار توجه کافی به آن داشته باشند که این تأکید ویژه در روزنامه ایران به‌خوبی دیده می‌شود.

البته لازم به ذکر است که بیشتر مطالب ارائه شده در این بخش جنبه گزارشی و خبری دارند و کمتر مطالب تحلیلی در این زمینه دیده می‌شود. به سخنی دیگر، گستردگی و جامعیت مطالب ارائه شده، نقطه‌ی قوتی در این عرصه است، اما فقدان مطالب تحلیلی از جمله مواردی است که باید برای ترمیم و بهبود آن چاره‌ای اندیشید.

مناسبت‌ها، جشنواره‌ها و جایزه‌های مرتبط با کتاب و کتابداری موارد دیگری است که در صفحات روزنامه ایران دیده می‌شود. همچنین همایش‌ها و نشست‌های علمی و فرهنگی، شرکت کتابداران در مراسم مختلف، برگزاری روز کتابدار، گرامیداشت هفته کتاب، بزرگداشت روز جهانی کتاب کودک از جمله اخباری است که در این روزنامه منعکس شده است.

معرفی نهادهای مرتبط با حوزه کتاب و کتابداری و شرح فعالیت‌های آن‌ها از دیگر موضوعات مطرح شده در روزنامه ایران است. مواردی نظیر: نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، خانه کتاب، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران از جمله مقولات دیگری است که در این روزنامه دیده می‌شود و در جدول ۴ آمده است.

اخبار کتابخانه‌ها نیز یکی دیگر از موارد است. اخبار مختلفی از انواع کتابخانه‌ها نظیر کتابخانه‌های عمومی، تخصصی، مدارس، زندان، مساجد و ... ارائه گردیده است که به گزیده‌ای از آن در جدول ۵ اشاره شده است.

حوزه نشر و علم‌سنجی و موارد مرتبط با آن از دیگر موضوعاتی است که در صفحات روزنامه ایران منعکس شده و نمونه‌هایی از آن در جدول ۶ آمده است.

موضوعات مرتبط با مطالعه، سرانه مطالعه، راهکارهای افزایش مطالعه و همچنین موانع مطالعه نیز از دیگر موارد ارائه شده در صفحات روزنامه ایران است که در جدول ۷ به گزیده‌ای از آن‌ها اشاره شده است.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]

[DOR: 20.1001.1.24237418.1393.1.1.6.6]

جدول ۷- مطالعه، موانع و راهکارهای افزایش آن

مقوله	شواهد و نمونه‌های استخراج شده
سرانه مطالعه	سرانه مطالعه در کشور ۱۸ دقیقه است که با افزودن کتاب‌های درسی و قرآنی به ۳۰دقیقه می‌رسد.
ترویج مطالعه	اکثر کودکان تمایل دارند گاهی اوقات والدین آنها به تعریف داستان، قصه و داستان‌های خانوادگی بپردازند.
موانع مطالعه	پدر و مادری که در طول سال، یک‌بار نیز کتاب به دست نمی‌گیرند، چگونه می‌توانند فرزندان خود را به مطالعه تشویق کنند؟
در دسترس بودن کتاب	در دسترس بودن کتاب برای مخاطب خوب است زیرا هر چه نمایش آن بیشتر باشد، مردم بیشتر علاقه‌مند به خرید آن می‌شوند
مسابقات کتابخوانی	تشویق مردم به این امر و برگزاری مسابقات کتابخوانی نیز قرار گیرد.
طرح کتاب اتوبوس	مدیر امور کتاب و کتابخانه‌های سازمان فرهنگی- هنری شهرداری تهران از توزیع ۸۰۰ عنوان کتاب اتوبوس از ابتدای فعالیت این طرح خبر داد
معرفی کتاب‌های خواندنی	کتاب‌های خوب از این رسانه و از طریق شبکه‌های مختلف سیما معرفی شود.
نقش آموزش و پرورش	در این میان آموزش و پرورش بیش از سایر ارگان‌ها باید به نهادینه کردن فرهنگ کتابخوانی بپردازد.
ایستگاه مطالعه	. افراد علاقه‌مند می‌توانند با مراجعه به این ایستگاه‌ها، کتاب مورد نظر خود را برداشته و پس از مطالعه بازگردانند.
طرح معرفی کتاب های سودمند	معونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، طرح آزمایشی معرفی کتاب‌های شاخص در گونه‌های مختلف را به اجرا درمی‌آورد.
شبکه اجتماعی کتابخوانی	شبکه Book.ir نخستین شبکه اجتماعی در کشورمان به شمار می‌آید که به مسئله کتاب و کتابخوانی می‌پردازد.
جذب مخاطب	«مدیران فرهنگی و نویسندگان باید بیش از هر چیزی، به مخاطب فکر کنند.
منزلت اجتماعی	پس تا زمانی که کتاب و اهل قلم از شأنی که شایسته آن هستند برخوردار نشوند نمی‌توان انتظار تحولی عظیم در کتابخوانی را داشت.
ساخت برنامه برای کتاب	وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم افتتاحیه هفته کتاب ساخت برنامه‌ای مشابه «هفت» سینمایی را برای کتاب پیشنهاد کرد.
فرهنگ شفاهی	بخش مهمی از مشکل کتابخوانی در کشور ما به فرهنگ شفاهی حاکم باز می‌گردد که به سبب آن مردم ما عادت چندانی به مطالعه ندارند.
قیمت کتاب	نگاهی به پشت جلد کتاب‌ها که بیندازی سرت سوت می‌کشد!
مشکلات کتابفروشی ها	یکی دیگر از بحث‌های مهم، به کتابفروشی‌ها بر می‌گردد که در مراکز تجاری نمی‌تواند دایر شود.
مشکلات نویسندگان	وضعیت اهالی قلم حداقل طی این ۱۵ سالی که من در جریان آن هستم چندان رضایت‌بخش نیست.
کتابخانه در مجتمع‌های مسکونی	شما بپرسید که در داخل چند مجتمع از مجتمع های مسکن مهر، پیش بینی کتابخانه شده است ؟
تبدیل کتابخانه به قرائت خانه	اما در رفت و آمدهایی که شما به یک کتابخانه عمومی داشته باشید مشاهده خواهید کرد بیشتر افرادی که به آنجا می‌آیند تنها از سالن قرائت‌خانه کتابخانه استفاده می کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

مروری بر یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که از نظر تنوع و جامعیت مطالب ارائه شده در روزنامه ایران، این نشریه – به‌عنوان یکی از مطبوعات پرتیراژ کشور و با داشتن مخاطب عام – مطالب مربوط به این حوزه را با گستردگی و جامعیت قابل‌توجهی ارائه کرده است. به‌نحوی‌که تاکنون به بسیاری از وجوه این رشته توجه شده و جنبه‌های مختلف آن نظیر نقشی که در آموزش و پرورش دارد و فعالیت‌های فرهنگی حوزه نشر و مطالعه به‌خوبی اشاره شده است.

البته در بسیاری از موارد اخبار ارائه شده در این عرصه‌ها بدون اشاره به‌عنوان این رشته و دامنه فعالیت آن مورد توجه بوده است. در نتیجه چه بسا بسیاری از خوانندگان این مطالب ارتباط روشنی میان آنچه گزارش شده با مبانی این رشته پیدا نکنند. بااین‌حال این گستردگی و جامعیت که در جای خود امتیازی ویژه برای این روزنامه محسوب می‌شود و قابل‌تقدیر است. بااین‌حال از نظر سهم مطالب تحلیلی در این نشریه جای کمی تأمل و درنگ است. به این معنا که بیشتر مطالب ارائه شده در حد ارائه اخبار و با رویکردی کاملاً توصیفی بوده و جای مطالب تحلیلی در این زمینه نسبتاً خالی است.

همچنین اخباری در خصوص انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران و یا مطلبی از اساتید و صاحب‌نظران این رشته در روزنامه کمتر به چشم می‌خورد. به نظر می‌رسد که انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌تواند در این زمینه فعال‌تر از گذشته عمل کند و از رسانه‌هایی مثل مطبوعات کثیرالانتشار برای معرفی این رشته و دامنه فعالیت‌های آن بیشتر بهره گیرد؛ زیرا در حال حاضر کمتر مطلبی در خصوص معرفی کارکردها و فواید کتابخانه در روزنامه دیده می‌شود. بر این اساس، پیشنهاد می‌شود استادان، کتابداران شاغل و

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]

[DOR: 20.1001.1.24237418.1393.1.1.6.6]

دانشجویان این رشته نسبت به نگارش و ارسال مطلب برای روزنامه‌ها که طیف خوانندگان وسیعی را در بردارد اهتمام بیشتری داشته باشند.

منابع

منابع فارسی

دهقان، علیرضا (۱۳۸۰). تحلیل محتوای سرمقاله‌های روزنامه‌های سراسری ایران در سال ۱۳۷۸. *نامه علوم اجتماعی*، ش ۱۷، ۴۷-۷۰.

شکر خواه یونس، کمالی چیرانی، فاطمه (۱۳۸۸). روزنامه‌نگاری همراه و پوشش خبری جنگ عراق: مطالعه موردی فاکس نیوز، *فصلنامه تحقیقات فرهنگی*، دور ۲، ش ۱، ۱۵۵-۱۷۳.

کیهانی، معصومه (۱۳۸۱). نحوه انعکاس مسائل زنان در ۱۰ روزنامه تهران (۱۳۷۹). رسانه، سال سیزدهم، ش ۲، ۶۴-۷۷.

محقق، مهدی (۱۳۸۴) منزلت دانش در جهان اسلام و انعکاس آن در ادب فارسی، *دو فصلنامه پژوهش زبان و ادبیات فارسی*، دوره جدید، ش ۴، ۱۲۳- ۱۲۹.

میرزایی، حسین؛ امینی، سعیده (۱۳۸۵). تحلیل محتوای پیام‌های بازرگانی تلویزیونی با تأکید بر طبقه اجتماعی و سبک زندگی، *فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات*، دوره ۲، ش ۶، ۱۳۵-۱۵۳.

نظری، نجمه؛ جعفرنیا، صغری سادات (۱۳۸۹) انعکاس عاشورا، یکی از خصیصه‌های شعر دفاع مقدس. *فصلنامه تخصصی سبک‌شناسی نظم و نثر فارسی (بهار ادب)*، سال سوم، شماره اول، ۶۱-۷۷.

منابع لاتین

Blessinger, K; and Frasier, M. (2007).Analysis of a decade in library literature: 1994-2004", College & Research Libraries, March: 155-169.

Buttlar, L. (1991). Analyzing the library periodical literature: content and authorship, College & Research Libraries, 52: 38-53.

Choi, Y; and Lin, Y.H. (2008). A content analysis of the newspaper coverage of the three major hurricanes in 2005.Public Relations Review, 34. 294-296.

Clement, S; Foster, N. (2008). Newspaper reporting on schizophrenia: A content analysis of fivenational newspapers at two time points.Schizophrenia Research, 98:178-183.

Fritz, A; and King, J. (2011). Military Women: A Content Analysis of United States and United Kingdom Newspapers Portrayal During the Iraq War. East Tennessee State University. Available at: http://search.proquest.com/docview/921623660?accountid=45245

Garner, J; Davidson, K; and Williams, V.K. (2008). Identifying serials trends through twenty years of NASIG conference proceedings: a content analysis. Serials Review, 34(2). 88-103.

Gresham, A; Bissell, K; Sparks, J; and Lowrey, W. (2009). Changes in media coverage of adoption: A content analysis comparing newspaper coveragefrom 1992 and 2007. The University of Alabama. Available at: http://search.proquest.com/docview/304824117?accountid=45245

Joshi, A; Pharm, B; Patel, D; Holdford, D. (2011). Media coverage of off-label promotion: A content analysis of US newspapers. Research in Social andAdministrative Pharmacy, 7. 257–271.

Liu, Yu; Liu, M; Xiao, H; Cai, J; Xu, W. (2010). A Content Analysis of News Coverage of Skin Cancer in China Newspapers. Health Communication, 25(8). Available at: http://search.proquest.com/docview/818668798?accountid=45245

Robinson, L. (2006). Why content analysis should be used more in Library and Information Studies research. Library Student Journal, [Online]. Available: http://www.librarystudentjournal.org/index.php/lsj/article/view/33/34

Taylor, C; Kalahn, A; Mebane, F.E; Steel F; Gillian, K; Blendon, R. (2007). News of disparity: Content analysis of news coverage of African American healthcare inequalities in the USA, 1994–2004. Social Science & Medicine, 65: 405-417.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]

[DOR: 20.1001.1.24237418.1393.1.1.6.6]

Human-Information Interaction. Vol. 1, No. 1
http://hii.khu.ac.ir
Original Article

Reflection of Knowledge and Information Science's News in the Press: A Case Study of Iran Newspaper

Yazdan Mansourian, PhD, Associate Professor, Kharazmi University, Tehran (Corresponding author). mansourian@khu.ac.ir
Omid Alipour, MA of Knowledge and Information Science, Islamic Azad University, Hamadan Branch, Hamedan.

Abstract

Background and Aim: The present study aims to explore the coverage and reflection of Knowledge and Information Science news in the Iranian press. Iran Newspaper which is one of the main public newspapers in the country has been selected as the case for this study.
Method: This study used content analysis as its research methodology and adopted an inductive approach in data analysis. All the pages of this newspaper during a year (from March 2011 to March 2012), were downloaded from the newspaper website and their contents were inductively analyzed to identify Knowledge and Information Science related news.
Results: Iran Newspaper, as one of the most well-known and public press in the country, has covered the Knowledge and Information Science news with a reasonable coverage and comprehensiveness. However, the reports are mainly descriptive with less analytic perspective and there is a gap for more analytical news. The collected data were categorized into seven categories and all the concepts and subcategories were presented in the tables. The main identified categories in this study include: Tehran International Book events, other book exhibitions and cultural events, meetings and book awards, reflection of the news related to book and publication industry, scientometrics, reading and its promotion and hinders.
Conclusion: There is a gap of the news from ILISA (Iranian Library and Information Science Association) and also popular notes written by Knowledge and Information Science scholars, librarians and Knowledge and Information Science students. As a result it seems ILISA could be more active in publishing its news and use popular press to introduce this area to the public and promotes its activities in the public domains.

Keywords: Qualitative content analysis, the Press, Public newspapers, Knowledge and Information Science.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]

[DOR: 20.1001.1.24237418.1393.1.1.6.6]